මුදල් නෝට්ටු වල සැඟව පවත්නා මූල්‍යමය වටිනාකම අභිබවා ගිය බෞද්ධාගමික සහ සංස්කෘතික වටිනාකම පිළිබද අධ්‍යයනයක්

ඩී. කේ. චම්පිකා[1]

කේ. ඩී. ගයානි[2]

ඩී.ඩී. එස්. හේමමාලි[3]

හැඳින්වීම

මානව වර්ගයාගේ ක්‍රමික විකාශනය සමග මිනිසා හා ඒ අවට පරිසරය ද තම අවශ්‍යතා හා උවමනා ඉටුකර ගැනීම සඳහා තමාට අවශ්‍ය පරිදි වෙනස් කර ගන්නට විය. එකී ගමන් මගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මිනිසා තම අසල්වාසී ජනතාව සමග භාණ්ඩයට භාණ්ඩයක් හුවමාරු කර ගනිමින් තම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට පෙළඹුණ අතර එහිදී මතුවූ දුෂ්කරතා අවම කිරීමේ අරමුණින් පොදු හුවමාරු මාධයයක් ලෙස සිප්පිකටු, දූම්කොළ, ගස්වල පොතු යනාදිය භාවිතා කෙරිණ. කල්යාමේදී මෙකී ස්වාභාවික පරිසරය ආශ්‍රයෙන් ලබාගනු ලැබූ හුවමාරු මාධ්‍යවලට වඩා ගුණාත්මක හා ශක්තිමත් බවින් යුතු කල් පවත්නා හුවමාරු මාධ්‍ය වලට යොමු වීමේ අවශ්‍යතාව ජනතාවට දැනුණු අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රන් රිදී වැනි දුර්ලභ මාධ්‍යය මුදල් ලෙස භාවිතයට ගැනීමෙන්, පසු කාලීනව කාසි භාවිතයට ජනතාව නැඹුරු විය. ආර්ථික විද්‍යානුකූලව ගණුදෙනු කිරීම සඳහා පොදුවේ භාවිතා කරන ඕනෑම දෙයක් මුදල් වශයෙන් වර්තමානයේ සැලකේ(ප්‍රියදර්ශන එම්.ඒ;2000) ආර්ථික කටයුතු ක්‍රමයෙන් ප්‍රසාරණය වීමත් සමග කාසි වලට අමතරව මුදල් නෝට්ටු ද ගණුදෙනු කිරිම සඳහා භාවිතා කරීමට ජනතාව පෙළඹිණ.

මුදල් නෝට්ටු සඳහා ගෝලීය ආර්ථික තුළ දිගු ඉතිහාසයක් පවතී. ආර්ථිකය තුළ ප්‍රථම වරට මුදල් නෝට්ටු භාවිතා කරනු ලැබුවේ චීන ජාතිකයන් විසින් ක්‍රි.පූ 8 වැනි සියවසේදී ය. ඉන් අනතුරුව ගණුදෙනු කිරිම සඳහා පහසුවෙන් භාවිතා කළ හැකි වීම මත නෝට්ටු භාවිතය සුළු කාලයක් තුළ ගෝලීය ආර්ථිකයේ අස්සක් මුල්ලක් නැරම ව්‍යාප්ත වී ගිය අතර 21 වන සියවසේ මැද භාගයට

---

1 ආර්ථික විද්‍යාව හිටපු නිබන්ධන උපදේශිකා, ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය. champikadolamulla@gmail.com

2 දේශපාල විද්‍යාව නිබන්ධන උපදේශිකා, ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය. gayanikd@gmail.lk

3 දේශපාල විද්‍යාව නිබන්ධන උපදේශිකා, ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය. Sandyadds0@gmail.com

ආසන්න මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ ද ගණුදෙණු සඳහා ලොව අග්‍ර ගණයේ පිළිගැනීමක් ද පවතී.

ආර්ථික සෞභාග්‍ය අතින් ඈත අතීතයට හිමිකම් කියනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ ද අතීතයේ පටන් කාසි භාවිතය සිදූ වූ අතර මුදල් නෝට්ටුවල උත්පත්තිය 1952 දී පමණ සිදූ වූ බවට සාක්ෂි ඇත. 1951 සිට මේ වන තෙක් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ භාවිතා වූ මුදල් වරින් වර කාණ්ඩ 11 ක් යටතේ මුද්‍රිත මුදල් නෝට්ටුවලින් යුක්ත වේ.

මෙම මුදල් හා නෝට්ටුවලින් ඉටුවන ආර්ථික කාර්යභාරයන් පිලිබදව ද අතීතයේ සිට මේ දක්වා බොහෝ විද්වතුන්ගේ ද අවධානය යොමු වී ඇත. ඒ මුදල් හුවමාරු මාධ්‍යයක් වශයෙන් කටයුතු කළ හැකි වීම, වටිනාකම රැස් කිරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස කටයුත කිරීම, කාලයක් ගත වූ ගෙවීම් ගෙවීමට හැකියාව ලැබීම හා වටිනාකම තැන්පත් කිරීමේ මාධ්‍යයක් වශයෙනි. මුදල් හා නෝට්ටු සතුව පවතින මෙකී ලක්ෂණ ගුණාංග හා කාර්යභාරයන් පිළිබද ආර්ථික විද්‍යාවේ නිරන්තරයෙන් අවධානය යොමු කරන එබැවින් සමාජයේ අවධානය ඒ පිළිබදව යොමු වී ඇත. ඒ අනුව බොහෝ ජනතාව මුදල් වල සදහන්කර ඇති නාමික අගය හා එම අගය මගින් වෙළෙදපොළ පවත්නා මිල මට්ටම යටතේ මිලදී ගත හැකි භාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණය දැක්වෙන මූර්ත අගය පිළිබදව පමණක් දැඩි ලෙස සැලකිලිමත් වනු දැකිය හැකිය. නමුදු ආර්ථිකයක් සතුව පවත්නා මුදල් හා නෝට්ටු වල ආර්ථික වටිනාකම අභිබවා ගිය බෞද්ධාගමික ආගමික සහ සංස්කෘතික වටිනාකමක් ද පවතිනු ලබන බව හඳුනා ගත හැකි නමුත් සමාජයේ බොහෝ පුද්ගලයන් ඒ පිළිබඳව නොදැනුවත්භාවයකින් පසු වේ.

පර්යේෂණ ගැටලු අරමුණ හා වැදගත්කම

ඒ අනුව මෙකී පසුබිම තුළ පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ ශ්‍රී ලංකීය මුදල් නෝට්ටු වල මූල්‍ය වටිනාකමට අමතරව පවතින බෞද්ධාගමික ආගමික සහ සංස්කෘතික වටිනාමක කුමන ආකාරයකින් නිරූපණය වන්නේද? එම වටිනාකම් මොනවාද? යන්න වේ. ඒ පිළිබදව මූලික අවබෝධයක් ලබා ගැනීම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන අතර එකී වටිනාකම පිළිබදව ජනතාව දැනුවත් කිරීම මුදල් සුරක්ෂිත කරනු ලබන, මුදල් වලට ගෞරව කරනු ලබන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට හුවමාරු මාධ්‍යයක් ලෙස මෙන්ම දැනුම ලබා ගැනීමේ මාධ්‍යයයක් ලෙස භාවිතා කරනු ලබන ජනතාවක් බිහි කිරීම යනාදිය සඳහා මෙම පර්යේෂණය කාලීනව වැදගත් වන පර්යේෂණයක් ද වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

අධ්‍යයනය සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය උපයෝගී කරගත් අතර පර්යේෂණයට අවශ්‍යය තොරතුරු හා දත්ත ද්විතීයික මූලාශ්‍ර වන මුද්‍රිත මුදල්

නෝට්ටු හා ඒ පිළිබඳ ලියැවුණු ප්‍රකාශිත හා අප්‍රකාශිත පොත්පත්,සඟරා, ලිපි ලේඛන හා අන්තර්ජාලය යනාදිය මගින් රැස්කරගනු ලැබිණ. ඊට අමතරව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු මාතර කාර්යාලය මගින් ද පර්යේෂණට අදාළ තොරතුරු හා දත්ත රැස්කරගනු ලැබිණ. තොරතුරු හා දත්ත විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය යටතේ විශ්ලේෂණය කරමින් නිගමන වලට එළඹෙන ලදි.

පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල

ප්‍රතිඵල වලට අනුව එක් එක් කාණ්ඩ යටතේ නිකුත් කර ඇති මුදල් නෝට්ටු වල ශ්‍රී ලංකාවටම ආවේණික බෞද්ධාගමික සහ සංස්කෘතික විවරණ රැසක් ද පවතිනු ලබන බව නිගමනය විය. ඒ බව ශ්‍රි ලංකාවේ ජනතාව අතට පත් 1952 දී මුද්‍රිත ප්‍රථම මුදල් නෝට්ටු කාණ්ඩයෙහි හා දෙවැනි, තෙවැනි මුදල් කාණ්ඩ වල රුපියල,2,5,10 නෝට්ටු වල පිළිවෙළින් අනුරාධපුරයේ සඳකඩ පහණ, මැදිරිගිරිය වටදාගෙය, මහාපරාක්‍රමබාහු පිළිරුව, සටහන් කිරීම. එමෙන්ම සිවුවැනි මුදල් කාණ්ඩයේ දී රුපියල් 50 හා 100 මුදල් නෝට්ටු වල පිළිවෙලින් ශ්‍රී පාදස්ථාය හා පොලොන්නරුව වටදා ගෙය සටහන් කිරීම. අටවැනි මුදල් කාණ්ඩයේ රුපියල් 10, 20, 50 හා 500 නෝට්ටු වල පිළිවෙලින් මහනුවර මුහුණත ශ්‍රී දළදා මාලිගාවෙහි පත්තිරිප්පුව හා පසුපස කැලණි රජ මහා විහාරයේ දාගැබ, මුහුණත අනුරාධපුරයේ සඳකඩ පහන හා පසුපස ථූපාරාම දාගැබ, මුහුණත කැලණි රජ මහා විහාරය හා පසුපස පොළොන්නරුව ලංකා තිලක විහාරය, මුහුණත ශ්‍රී දළදා මාලිගාවේ ඇත් රූපය හා අනුරාධපුරයේ අභයගිරි ස්තූපය සටහන් කිරීම. 2011 වර්ෂයේ මුද්‍රිත නව මුදල් කාණ්ඩයෙහි සියලුම නෝට්ටු වල ශ්‍රී ලාංකීය සංස්කෘතිය විදහාපාන නැටුම් ශිල්පීනගේ රූ සටහන් සටහන් කිරීම මගින් මනාව ගම්‍ය වේ. ඒ මගින් ශ්‍රි ලාංකාවේ මුදල් නොට්ටුවල ආර්ථික වටිනාකම අභිබවා ගිය බෞද්ධාගමික ආගමික සහ සංස්කෘතික වටිනාකමක් ද සමාජයට දායාද කරනු ලබන බව නිගමනය විය.

මේ අයුරින් මුදල් නෝට්ටුවල පවතින බෞද්ධාගමික ආගමික සහ සංස්කෘතික වටිනාකම දෛනික ජීවිතයේ දී මුදල් පරිහරණය කරනු ලබන ජනතාව අවබෝධකර ගත යුතුය. ඒ තුළින් ජනතාවට ශ්‍රී ලාංකීය බෞද්ධාගමික ආගමික සහ සංස්කෘතිය පිළිබඳ අභිමානයක්, ගෞරවයක් ජාතිකානුරාගයක් වර්ධනය වීමක් මෙන්ම ආගමික ස්ථාන පිළිබඳ නිරන්තරයෙන්ම සිහිපත් වීමක් ද ලැබෙන අතර මුදල් දැනුම සම්ප්‍රේෂණය කරන මාධ්‍යයක් ලෙස ද භාවිතා කිරිම ද නිතැතින්ම සිඳුවේ. ඒ තුළින් ජනතාව මුදල් වලට ගෞරව කිරිමට පෙළඹීමෙන් මුදල් අක්‍රමවත්ව තැබීම, මුදල් විකෘති කිරීම සිදු නොකරනු ඇත. එමගින් මුදල් නෝට්ටු ඉක්මනින් විනාශයට හෝ අක්‍රීය තත්වයට පත් නොවී සුරක්ෂිත වීම මත මුදල් නෝට්ටු නැවත නැවත මුද්‍රණය කිරිමේ පිරිවැය ද අවම වනු ඇත.

ඒ සඳහා මුදල් නෝට්ටුවල පවතින මෙකී වටිනාකම් පිළිබඳව ජනතාව නිරන්තරයෙන් දැනුවත් කළ යුතු අතර තව දුරටත් මේ අයුරින් බෞද්ධාගමික ආගමික සහ සංස්කෘතික වටිනාකම් වලින් යුක්ත මුදල් නෝට්ටු මුද්‍රණය කළ යුතු අතර එහි අන්තර්ගත රූ සටහන් පිළිබඳව සටහන් කිරීමද වැදගත් වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ආරච්චි, හිදැල්ල. (2001). *මුදල් හා බැංකු.* මරදානඃ සදීපා ප්‍රකාශන මන්දිරය. පිටු. 01-24.

විනීතා, හේරත්. *ශ්‍රී ලාංකා රුපියලේ ගමන් මග*, සටහන සඟරාව (2013 ජූලි /අගෝස්තු) ශ්‍රී ලාංකා මහබැංකුව. පිටු. 03-26.

ප්‍රියදර්ශන, එම්. ඒ. ඩබ්. ,(2000). *සාර්ව ආර්ථික විද්‍යා න්‍යාය.* කොළඹ 10ඃ එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. පිටු. 21-56.